

UMSÖGN

Viðtakandi: Borgarráð

Sendandi: Borgarlögmaður og umhverfis- og skipulagssvið

Efni: Umsögn Reykjavíkurborgar um frumvarp til laga um skipulags- og mannvirkjamál á Alþingissvæðinu, 147. mál

Með erindi, dags. 25. janúar 2019, sendi umhverfis- og samgöngunefnd Alþingis Reykjavíkurborg til umsagnar frumvarp til laga um skipulags- og mannvirkjamál á Alþingissvæðinu, 147. mál. Reykjavíkurborg var veittur frestur til að skila umsögn til 8. febrúar 2019.

Hér á eftir fylgir umsögn Reykjavíkurborgar.

I. Almenn um efni frumvarpsins

Reykjavíkurborg gerir verulegar athugasemdir við það frumvarp sem fyrir liggur og leggst alfarið gegn því að það verði að lögum. Þá telur Reykjavíkurborg að ekki sé að finna í frumvarpinu nein þau rök sem réttlætt geti lagasetninguna. Til viðbótar telur Reykjavíkurborg að alvarlegir annmarkar séu á efni frumvarpsins sem nánar verða raktir hér að neðan.

Með frumvarpinu er lögð til sú grundvallarbreyting að skipulags- og byggingarvald á stóru svæði umhverfis Alþingi í miðborg Reykjavíkur verði falið sérstakri nefnd sem komið verði á laggirnar, þ.e. skipulags- og byggingarnefnd Alþingissvæðisins, undir yfirstjórn ráðherra.

Í almennum athugasemdum með frumvarpinu kemur fram að frumvarpið hafi áður verið lagt fyrir Alþingi á 141. löggjafarþingi (700. mál) en sé nú endurflutt að heita megi óbreytt. Kemur þar jafnframt fram að samkvæmt 36. gr. stjórnarskrár Lýðveldisins Íslands nr. 33/1944, sé Alþingi friðheilagt og megi enginn raska friði þess né frelsi. Framangreind orð verði ekki einungis skilin bókstaflega heldur hljóti að felast í þeim nauðsyn þess að hið áþreifanlega nærumhverfi þingsins, starfsvettvangur og öryggi sé tryggt í hvívetna. Þótt Alþingi sé staðsett í miðborg Reykjavíkur sé það eftir sem áður þingstaður þjóðarinnar allrar. Þá hafi við lagasetningu verið rík tilhneiging til þess að vernda mikilvægar menningarminjar og þjóðareignir.

Í almennum athugasemdum við frumvarpið kemur enn fremur fram að í hinni þéttbýlu miðborg Reykjavíkur hafi á liðnum árum risið álitamál um fyrirkomulag skipulags og

mannvirkjagerðar á svæðinu. Við úrlausn slíkra mála sé ljóst að ekki fari alltaf saman hagsmunir Alþingis, Reykjavíkur og lóðareigenda í grenndinni. Til þess standi pólitískur vilji að Alþingi geti haft, í bráð og lengd, áhrif á skipulag og mannvirkjagerð í næsta nágrenni þingsins, bæði með tilliti til öryggissjónarmiða og sjónarmiða sem tengjast starfsemi og ásýnd þjóðþingsins og nánasta umhverfi þess. Með frumvarpi þessu sé að því stefnt að slíkt áhrif verði virk en um leið sé gætt að því að Reykjavíkurborg, sem fer með hið lögbundna skipulagsvald Reykjavíkur, sé jafnsett þinginu við mótun og gerð skipulags á svæðinu.

Í athugasemdunum er síðan rakið að skipulags- og mannvirkjamál séu almennt í höndum sveitarfélaga, samanber 1. mgr. 78. gr. stjórnarskrárinnar um sjálfsákvörðunarrétt sveitarfélaga, en að skipulags- og byggingarvald sveitarfélaga sé ekki takmarkalaust, þar sem unnt sé að takmarka slíkt vald með lögum. Er í þessu samhengi vísað til 2. mgr. 3. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 og 1. mgr. 62. gr. laga um mannvirki nr. 160/2010 um að ráðherra er fer með málefni varnar- og öryggissvæða fari með yfirstjórn skipulags- og mannvirkjamála á varnar- og öryggissvæðum eins og þau eru skilgreind í varnarmálalögum, nr. 34/2008, sbr. og lög nr. 110/1951 og lög nr. 176/2006. Í 8. gr. laga nr. 76/2008 um stofnun opinbers hlutafélags um rekstur Keflavíkurflugvallar o.fl. sé mælt fyrir um að ráðherra skipi sex menn í skipulagsnefnd Keflavíkurflugvallar og sér sú nefnd um að afgreiða aðal- og deiliskipulag fyrir flugvallarsvæðið. Þá sé í 2. mgr. 10. gr. laga um mannvirki mælt fyrir um að byggingarfulltrúi skuli leita umsagnar skipulagsnefndar Keflavíkurflugvallar vegna mannvirkja á flugvallarsvæði Keflavíkurflugvallar. Samkvæmt þessu sé ljóst að skipulagsvald flugvallarsvæðisins sé í höndum skipulagsnefndar Keflavíkurflugvallar sem sé einnig umsagnaraðili í þeim tilvikum þegar reisa á mannvirki á svæðinu.

II. Einstök ákvæði frumvarpsins

Í 1. gr. frumvarpsins er kveðið á um að markmið laganna sé að tryggja ábyrgð Alþingis á gerð skipulagsáætlana og þátttöku í veitingu framkvæmdaleyfa og byggingarleyfa á Alþingissvæðinu. Í 2. gr. frumvarpsins er Alþingissvæðið skilgreint sem það svæði sem afmarkast frá horni Lækjargötu og Vonarstrætis að Tjarnargötu, frá Tjarnargötu að Kirkjustræti, frá Kirkjustræti að Aðalstræti, frá Aðalstræti að Vallarstræti, frá Vallarstræti að Veltusundi, frá Veltusundi að Austurstræti, frá Austurstræti að Lækjargötu og frá Lækjargötu að Vonarstræti.

Í 3. gr. frumvarpsins er lagt til að ráðherra fari með yfirstjórn skipulags- og mannvirkjamála á Alþingissvæðinu. Í 2. mgr. 3. gr. segir að ráðherra skipi fimm menn í skipulags- og byggingarnefnd Alþingissvæðisins. Tveir nefndarmanna eigi að vera skipaðir samkvæmt tilnefningu Alþingis, tveir samkvæmt tilnefningu Reykjavíkurborgar og einn nefndarmann skal skipa án tilnefningar. Er að síðustu kveðið á um í 3. mgr. 4. gr. að ráðherra skuli setja skipulags- og byggingarnefnd Alþingissvæðisins starfsreglur.

Í 1. mgr. 4. gr. frumvarpsins er kveðið á um þá meginreglu að Alþingi beri annars vegar ábyrgð á því að gert sé aðalskipulag fyrir Alþingissvæðið, en skipulags- og byggingarnefnd Alþingissvæðisins annist í umboði Alþingis, vinnslu, kynningu og afgreiðslu aðalskipulags. Á hinn bóginn er kveðið á um að Alþingi beri ábyrgð á og annist gerð deiliskipulags, sem lagt skuli fyrir nefndina til afgreiðslu. Í 2. mgr. 4. gr. frumvarpsins segir að að samþykkt á aðal- eða deiliskipulagstillögu fyrir Alþingissvæðið teljist fullnaðarafgreiðsla málsins á sveitarstjórnarstigi.

Í ákvæði 3. mgr. 4. gr. frumvarpsins er tekið fram að skipulagsfulltrúi Reykjavíkurborgar skuli starfa með skipulags- og byggingarnefnd Alþingissvæðisins til að hafa umsjón með skipulagsgerð, eftirlit með framkvæmdaleyfisskyldum framkvæmdum og annast að öðru leyti þau verkefni sem honum eru falin af nefndinni og öðrum þeim verkefnum sem mælt er fyrir um í skipulagslögum nr. 123/2010. Er þar jafnframt kveðið á um að skipulagsfulltrúi Reykjavíkurborgar sitji fundi nefndarinnar með málfrelsi og tillögurétt.

Í 5. gr. frumvarpsins er kveðið á um að byggingarfulltrúi Reykjavíkurborgar skuli annast eftirlit með mannvirkjagerð á Alþingissvæðinu í samræmi við ákvæði laga um mannvirki. Skilyrði fyrir útgáfu byggingarfulltrúa á byggingarleyfi vegna hvers kyns mannvirkja á Alþingissvæðinu er að skipulags- og byggingarnefnd Alþingissvæðisins hafi fjallað um byggingarleyfisumsókn og samþykkt byggingarleyfi. Er enn fremur kveðið á um í 2. mgr. 5. gr. frumvarpsins að ef vafi leiki á því hvort framkvæmd eða mannvirki samræmist skipulagsáætlunum Alþingissvæðisins skuli byggingarfulltrúi Reykjavíkurborgar leita umsagnar skipulags- og byggingarnefndar Alþingissvæðisins.

III. Athugasemdir Reykjavíkurborgar við frumvarpið

1. *Frumvarpið er í andstöðu við meginregluna um sjálfstjórnarrétt sveitarfélaga*

Með frumvarpinu til laganna er gert ráð fyrir því að allt skipulags- og byggingarvald á hinu svonefnda Alþingissvæði, sem er innan skipulagssvæðis Reykjavíkur, sé fært til sérstakrar skipulags- og byggingarnefndar án þess að þetta sé gert í samráði við eða með samþykki Reykjavíkurborgar.

Með frumvarpinu er því lagt til að Alþingissvæðið, eins og það er skilgreint í frumvarpinu, sé tekið undan skipulags- og byggingarvaldi Reykjavíkurborgar, og þannig sé svæðið slitið úr samhengi við önnur svæði í miðborg Reykjavíkur. Með þessu fyrirkomulagi verður fest í sessi íhlutun ríkisvaldsins á stóru svæði í hjarta miðborgarinnar. Af því sama leiðir að verði frumvarpið að lögum er það til þess fallið að valda ófyrirsjáanleika og óvissu í allri ákvörðunartöku um skipulagssvæði í hjarta miðborgar Reykjavíkur.

Verði frumvarpið að lögum er því um að ræða verulegt inngrip ríkisins í skipulagsvald Reykjavíkurborgar. Að mati Reykjavíkurborgar samþýðist slík lagasetning ekki markmiðum skipulagslaga þar sem kveðið er á um að skipulagsskylda sveitarfélaga nái til lands og hafs innan marka sveitarfélaga sem er á ábyrgð sveitarstjórna en ekki ríkisvaldsins. Þessu til viðbótar samræmist slík lagasetning heldur ekki ákvæðum mannvirkjalaga þar sem kveðið er á um að byggingarleyfisskyldar framkvæmdir skuli almennt vera á höndum byggingarfulltrúa viðkomandi sveitarfélags samkvæmt 2. mgr. 9. gr. laganna.

Með hliðsjón af framanrituðu telur Reykjavíkurborg að frumvarpið feli í sér verulegt inngrip í skipulagsvald sveitarfélaga sem er einn af hornsteinum stjórnarskrárvarins sjálfstjórnarréttar sveitarfélaga.

Að mati Reykjavíkurborgar gengur þetta fyrirkomulag gróflega gegn þeim grundvallarsjónarmiðum sem gilda um sjálfstjórnarrétt sveitarfélaga, sbr. 78. gr. stjórnarskrárinnar. Þá er að mati Reykjavíkurborgar verulega aðfinnsluvert að verið sé að færa vald úr höndum lýðræðislegrar kjörinnar borgarstjórnar, sem er fjölskipað stjórnvald, yfir til þeirrar nefndar sem lagt er til með frumvarpinu þar sem Reykjavíkurborg, Alþingi og ráðherra

tilnefna nefndarmenn samkvæmt ákvæði 3. gr. frumvarpsins. Breytir í þessu sambandi engu þótt ráð sé fyrir því gert að Reykjavíkurborg skuli tilnefna tvo af fimm nefndarmönnum í skipulags- og byggingarnefnd Alþingissvæðisins, eða að byggingar- og skipulagsfulltrúar Reykjavíkurborgar skuli starfa með nefndinni.

Reykjavíkurborg telur að hvorki sé hægt að réttlæta það verulega inngríp í sjálfstjórnarrétt borgarinnar, verði frumvarpið að lögum, með tilvísun til þess að Alþingi sé friðheilagt samkvæmt ákvæði 36. gr. stjórnarskrárinnar, né verði orðalag síðarnefnds ákvæðis túlkað með þeim hætti að sú staðreynd að Alþingi sé bundið af skipulags- og mannvirkjalögum sem það sjálf hefur sett jafngildi því að friðhelgi Alþingis sé rofin í skilningi 36. gr. stjórnarskrárinnar.

2. Brot gegn stjórnskipulegri meginreglu um meðalhóf

Samkvæmt upplýsingum Reykjavíkurborgar eru 42 lóðir innan svonefnds Alþingissvæðis. Reykjavíkurborg er eigandi að rúmlega 45% lóða og gatna á svæðinu. Alþingislóðin er um 18,5% af svæðinu og þá eru rúm 35% lóða í einkaeigu. Þannig er lóð Alþingis einungis tæpur fimmtungur af því svæði sem lagt er til að tekið verði undan skipulags- og byggingarvaldi Reykjavíkurborgar.

Í almennum athugasemdum við frumvarpið er þess getið að þegar risið hafa álitamál tengd skipulags- og mannvirkjagerð á Alþingissvæðinu hafi hagsmunir Alþingis, Reykjavíkur og nálægra lóðareigenda ekki alltaf farið saman. Reykjavíkurborg bendir á að skipulagslöggjöf hér á landi gerir ráð fyrir lýðræðislegu ferli og samráði við undirbúning og töku ákvarðana á sveitarstjórnarstigi. Þannig gefst öllum sem þess óska tækifæri til að koma á framfæri athugasemdum við skipulagstillögur sem eru til meðferðar hverju sinni. Í skipulagsferli er tekin afstaða til framkominna sjónarmiða, en slík yfirferð kann eftir atvikum að leiða til breytinga á skipulagstillögu. Eðli málsins samkvæmt getur í slíku ferli lostið saman mismunandi sjónarmiðum og eftir atvikum hagsmunum aðila. Það eitt og sér getur hins vegar ekki talist málefnalegt sjónarmið fyrir því frumvarpi sem hér er til umfjöllunar. Þá skal þess getið að hluti af hinu lýðræðislega ferli er að ákvörðunum sveitarstjórnar verður skotið til sjálfstæðrar úrskurðarnefndar.

Með vísan til þessa telur Reykjavíkurborg að frumvarpið brjóti gegn ólögfestri meðalhófsreglu stjórnskipunarréttar, enda verður ekki séð að nauðsyn standi til þeirrar tilfærslu skipulags- og byggingarvalds frá Reykjavíkurborg sem kveðið er á um í frumvarpinu. Þess þá heldur fæst ekki séð að nauðsyn standi til að taka svo víðfeðmt svæði í miðborg Reykjavíkur undan skipulags- og byggingarvaldi borgarinnar, svo sem ráð er gert fyrir með frumvarpinu.

3. Samanburður við fyrirkomulag skipulagsvalds á Keflavíkurflugvelli er ekki tækur

Í greinargerð með frumvarpinu segir að skipulagsvald sveitarfélaga sé ekki takmarkalaust og er skipulagsvald á Keflavíkurflugvelli nefnt í því skyni. Keflavíkurflugvöllur hefur sérstaka skipulagsnefnd sem hefur aðkomu að gerð aðal- og deiliskipulags ásamt útgáfu byggingarleyfa en Mannvirkjastofnun gefur út byggingar- og framkvæmdaleyfi og hefur eftirlit með mannvirkjagerð og öðrum leyfisskyldum framkvæmdum á varnar- og öryggissvæðum, sbr. 2. mgr. 62. gr. mannvirkjalaga.

Með lögum nr. 76/2008 um stofnun opinbers hlutafélags um rekstur Keflavíkurflugvallar o.fl. var tryggt áframhaldandi sérstaða í skipulagsmálum innan Keflavíkurflugvallarsvæðisins á

þeim grundvallarforsendum að landsvæðið væri alfarið eign íslenska ríkisins og vegna þeirra kvaða sem hvíla á flugvellingum út frá þjóðréttarlegum skuldbindingum, þ.e. á sviði varnar- og öryggismála sem hvíla á íslenska ríkinu. Nánar tiltekið á grundvelli varnarsamnings Íslands og Bandaríkjanna, sbr. lög nr. 110/1951, samkomulags Íslands og Bandaríkjanna frá 26. ágúst 1983 varðandi aðgang og afnot Bandaríkjanna af Flugstöð Leifs Eiríkssonar á Keflavíkurflugvelli á ófriðartímum og í neyðartilvikum og vegna samninga við Atlantshafsbandalagið (NATO). Jafnframt byggist framangreind sérstaða í skipulagsmálum Keflavíkurflugvallar á því að flugvallarsvæðið lá í öndverðu innan lögsagnarmarka þriggja sveitarfélaga þ.e. Garðs, Reykjanesbæjar og Sandgerðis.

Vegna þessara samninga hefur Keflavíkurflugvöllur þá sérstöðu að vera ætlaður til varnarþarfa landsins, þ.m.t. heræfingar og eftir atvikum friðargæsluæfingar.

Í þessu sambandi áréttar Reykjavíkurborg að samanburður á Keflavíkurflugvelli við Alþingissvæðið er ótækur, enda hvíla ekki sambærilegar kvaðir á Alþingissvæðinu og á flugvallarsvæðinu. Þá er Alþingissvæðið innan lögsagnarmarka Reykjavíkur en ekki þriggja sveitarfélaga eins og Keflavíkurflugvöllur var í öndverðu.

4. Hlutverk og verkefni skipulags- og byggingarfulltrúa Reykjavíkurborgar samkvæmt frumvarpinu

Í 4 gr. frumvarpsins er kveðið á um það að skipulagsfulltrúi Reykjavíkurborgar skuli starfa með skipulags- og byggingarnefnd Alþingissvæðisins og skuli hafa umsjón með skipulagsgerð, eftirlit með framkvæmdaleyfisskyldum framkvæmdum og annast að öðru leyti þau verkefni sem honum eru falin af nefndinni og mælt er fyrir um í skipulagslögum. Jafnframt er kveðið á um að hann skuli sitja fundi nefndarinnar með málfrelsi og tillögurétt. Í 5. gr. er síðan kveðið á um að byggingarfulltrúi skuli annast eftirlit með mannvirkjagerð á Alþingissvæðinu, samkvæmt ákvæðum laga um mannvirki, og eru þau skilyrði sett fyrir útgáfu byggingarleyfis að nefndin hafi áður fjallað um byggingarleyfisumsókn og samþykkt byggingarleyfi.

Reykjavíkurborg telur að það fyrirkomulag að starfsmenn Reykjavíkurborgar verði settir undir boðvald sérstakrar stjórnarsýslunefndar, eða þeim gert að framfylgja ákvörðunum þeirrar sömu nefndar, sé í andstöðu við hina skipulegu aðgreiningarreglu stjórnarsýsluréttar. Ekki er ljóst hvort Reykjavíkurborg skuli bera ábyrgð á störfum framangreindra aðila í þágu nefndarinnar eða kostnaði við þau störf. Er þess þá ógetið að framangreint fyrirkomulag hefur í för með sér ýmis önnur vinnuréttarleg vandkvæði svo sem verkstjórnarvald, ráðningarsamband o.fl. Einsýnt þykir að slíkt fyrirkomulag mun auk framangreinds leiða af sér almennt flóknari stjórnarsýslu.

Að mati Reykjavíkurborgar skýtur það einnig skökku við að sveitarfélagi beri að fylgja eftir ákvörðunum sérstakrar stjórnarsýslunefndar sem heyrir undir ráðherra og sveitarstjórn hefur enga aðkomu haft að. Mun eðlilegra væri, ef Alþingi ákveður einhliða að taka að sér skipulagsvaldið á svonefndu Alþingissvæði, að ráðherra eða umrædd nefnd annaðist einnig veitingu byggingarleyfa, auglýsingu á fyrirhuguðum leyfum og umsýslu athugasemda og sjónarmiða sem fram kunna að koma auk úttekta og eftirlit með framkvæmdum, í stað þess að leggja þessar auknu skyldur og kostnaðarauka á sveitarfélög.

Í 2. mgr. 4. gr. frumvarpsins er gert ráð fyrir að skipulags- og byggingarnefnd Alþingissvæðisins fjalli um leyfisumsóknir og veiti framkvæmdaleyfi. Samkvæmt 2. mgr. 5.

gr. frumvarpsins er gert ráð fyrir að ríki vafi á hvort framkvæmd eða mannvirki samræmist skipulagsáætlunum Alþingissvæðisins skuli byggingarfulltrúi leita umsagnar skipulags- og byggingarnefndar Alþingissvæðisins. Í tilviki Reykjavíkurborgar eru bæði framangreind verkefni falin skipulagsfulltrúa Reykjavíkurborgar. Fyrirnefnda verkefnið heyrir undir skipulagsfulltrúa Reykjavíkurborgar samkvæmt b-lið 1. mgr. 2. gr. viðauka 2.3 við samþykkt Reykjavíkurborgar nr. 715/2013 um borgarstjórn og fundarsköp, með síðari breytingum, um embættisafgreiðslur skipulagsfulltrúa. Síðara verkefnið heyrir einnig undir skipulagsfulltrúa samkvæmt ákvæði 2. mgr. 10. gr. mannvirkjalaga. Samkvæmt 5. mgr. 7. gr. skipulagslaga er að finna menntunar- og hæfisskilyrði skipulagsfulltrúa. Með hliðsjón af framangreindu verður að telja að nefndarmenn í skipulags- og byggingarnefnd Alþingissvæðisins þurfi einnig að uppfylla umrætt hæfisskilyrði skipulagslaga.

Samkvæmt ákvæði 1. mgr. 5. gr. frumvarpsins er kveðið á um að skilyrði útgáfu byggingarleyfis á Alþingissvæðinu sé háð undangenginni umfjöllun og samþykkt skipulags- og byggingarnefndar Alþingissvæðisins. Í tilviki Reykjavíkurborgar er um að ræða skilgreint verkefni byggingarfulltrúa, sbr. 1. gr. viðauka 2.4 við samþykkt Reykjavíkurborgar nr. 715/2013 um borgarstjórn og fundarsköp, með síðari breytingum, um embættisafgreiðslur byggingarfulltrúa. Samkvæmt 8. gr. mannvirkjalaga er mælt fyrir um að byggingarfulltrúi skuli hafa löggildingu hönnuðar sem kveðið er á um í 25. gr. sömu laga. Af framangreindu leiðir að nefndarmenn í skipulags- og byggingarnefnd Alþingissvæðisins hljóta einnig að þurfa að uppfylla umrætt hæfisskilyrði mannvirkjalaga.

Að mati Reykjavíkurborgar er óásættanlegt að önnur og lakari hæfisskilyrði gildi um nefndarmenn í fyrirnefndri nefnd en þegar eru gerðar í lögum um byggingarfulltrúa og skipulagsfulltrúa sveitarfélaga. Er þetta fyrirkomulag til þess fallið að hvorki verði staðið faglega né á fullnægjandi hátt að þeim verkefnum sem að framan er getið.

5. Frumvarpið er afturhvarf til fortíðar

Reykjavíkurborg telur rétt að benda á að frumvarp það sem til umsagnar er felur í sér grundvallarbreytingar á meðferð skipulagsmála í landinu sem eru úr takti við almenna þróun löggjafar á sviði skipulagsmála á síðustu 90 árum. Þær breytingar sem gerðar hafa verið á skipulagslöggjöfni á undanförunum áratugum hafa almennt miðað að því að auka skipulagsvald sveitarfélaganna og draga úr miðstýringu ríkisvaldsins, færa ákvarðanatöku nær þeim sem málið varðar, gera vinnuferli gagnsærra og auka aðgengi almennings og annarra hagsmunaaðila að upplýsingum og þátttöku í stefnumótun opinberra aðila. Frumvarpið stríðir í meginatriðum gegn öllu framangreindu og er í raun skref aftur til fortíðar.

Að jafnaði hefur verið víðtæk sátt um þær grundvallarbreytingar sem gerðar hafa verið á skipulagslöggjöfni á undanförunum áratugum, breytingum sem miða að því að draga úr miðstýringu ríkisvaldsins, bæta upplýsingagjöf og lýðræðisvæða skipulagsferlið. Venjan hefur verið sú að vanda vel til undirbúnings slíkra breytinga og gefa hlutaðeigandi góðan tíma til umfjöllunar um lagafrumvörp. Frumvarp um skipulags- og mannvirkjamál á Alþingissvæðinu felur í sér grundvallarbreytingu á meðferð skipulagsmála, án alls samráðs við Reykjavíkurborg.

6. Bótaskylda ríkisins verði frumvarpið að lögum

Reykjavíkurborg gerir sérstaka athugasemd við það að hvergi sé vikið að bótaskyldu ríkissjóðs vegna ákvarðana skipulags- og byggingarnefndar Alþingissvæðisins og bendir í því sambandi á að um ákvarðanir geta haft í för með sér víðtæka skerðingu á eignarrétti fasteignaeigenda og má í því sambandi benda á að í skipulagslögum er að finna ítarleg ákvæði

sem fella hlutlæga bótaskyldu á sveitarfélög vegna skipulagsákvæðana sem hafa í för með sér verulega skerðingu á verðmæti fasteignar.

Er í þessu sambandi minnt á ákvæði 72. gr. stjórnarskrárinnar vernd eignarréttarins sem og að ekki verður annað ályktað en að ríkissjóður sé bótaskyldur vegna þessa tjóns sem handhafar réttinda á hinu svonefnda Alþingissvæði kunna að verða fyrir vegna ákvæðana skipulags- og byggingarnefndar Alþingissvæðisins, sem rýra eða skerða eignir eða nýtingarmöguleika þeirra.

Reykjavíkurborg telur með öllu ótækt að Alþingi samþykki umrætt lagafrumvarp enda kann lögfesting þess að hafa för með sér víðtæka skerðingu á heimildum fasteignareigenda án þess að vikið sé að hugsanlegri bótaskyldu ríkisins.

Að sama skapi gerir Reykjavíkurborg alvarlegar athugasemdir við það að ekki hafi verið talið tilefni til að kanna sérstaklega samræmi frumvarpsins við ákvæði stjórnarskrár í ljósi þess hve víðtækar skerðingar á eignarrétti geti verið um að ræða.

Reykjavíkurborg leggst eindregið gegn því að frumvarpið verði að lögum með vísan til þess sem hér greinir að framan.

Ólöf Örvarsdóttir

Ebba Schram